

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

ผลของโปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว
ต่อการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่นตอนต้น

ศิริพร ภาณุวาทีกุล

28 เม.ย. 2554
286042

เริ่มบริการ
54 ต.ค. 2554

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤษภาคม 2552
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีภาคต้น ปีการศึกษา 2550

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ศิริพร ภาณุวาทกุล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียววิเศษ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์พริยา สุภศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.มณฑนา เหมชะญาติ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียววิเศษ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พริยา สุภศรี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี เขียวพิเชฐ)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกรณัฏ์ ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. วรณี เดียววิศเรศ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ พริยา สุภศรี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากคณาจารย์และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ส่วนหนึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณ ครอบครัว และพี่ ๆ เพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านานนี้

ศิริพร ภาณุวาทีกุล

48910141: สาขาวิชา: การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว; พย.ม. (พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต)

คำสำคัญ:วัยรุ่น/พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ/ครอบครัว/การสื่อสารเรื่องเพศ/ ความเชื่อ/โปรแกรม

ศิริพร ภาณุวาทีกุล: ผลของโปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวต่อการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่นตอนต้น (EFFECT OF USING PROGRAM FOR CHALLENGING BELIFES OF FAMILIES WITH EARLY ADOLESSENTS ON FAMILY-COMMUNICATION ABOUT SEXUALITY) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: วรรณิ์ เดียวอิสเรศ, Ph.D., ปริยา สุภศรี, วท.บ. 114 หน้า ปี พ.ศ.2552

การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบ Two Group Pretest - posttest Designs มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวต่อการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่น ตอนต้น กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นอายุระหว่าง 10-15 ปี ซึ่งกำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี กลุ่มทดลอง 26 คู่ เข้าร่วมโปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ประกอบด้วย การสนทนากับกลุ่มผู้ปกครองและวัยรุ่นที่โรงเรียน เพื่อค้นหา เปิดเผยความเชื่อ และการปรับเปลี่ยนความเชื่อของผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นที่เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวใช้เวลา 3 ชั่วโมง และมอบคู่มือเพศศึกษาสำหรับผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นกลับไปอ่าน หลังจากนั้น 2 สัปดาห์โทรศัพท์ติดตามเพื่อปรับเปลี่ยนความเชื่อที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารเรื่องเพศและส่งเสริมพฤติกรรมสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ส่วนกลุ่มควบคุม 26 คู่ไม่ได้รับโปรแกรมแต่ได้รับคู่มือเพศศึกษาสำหรับวัยรุ่นและครอบครัวหลังสิ้นสุดการทดลอง 4 สัปดาห์ ประเมินผลการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่นด้วยแบบสอบถามการสื่อสารเรื่องเพศ ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมด้านการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทางเพศของวัยรุ่น กำนินยมเรื่องเพศของครอบครัว การเลือกคบเพื่อนต่างเพศหรือแฟน การมีเพศสัมพันธ์ที่เหมาะสม การตั้งครรภ์และการป้องกัน โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกัน ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้การทดสอบที (Paired t-test และ Independent t-test)

ผลวิจัยพบว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว 4 สัปดาห์ ผู้ปกครองกลุ่มทดลองมีคะแนนการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรวัยรุ่น สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ ($t = 6.36, df = 50, sig. 1-tailed < .001$) และบุตรวัยรุ่นในกลุ่มทดลองมีคะแนนการสื่อสารเรื่องเพศกับผู้ปกครอง สูงกว่าบุตรวัยรุ่นในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ ($t = 5.74, df = 50, sig. 1-tailed < .001$)

ข้อเสนอแนะ: พยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัวหรือพยาบาลที่ดูแลงานอนามัยโรงเรียนสามารถนำโปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศไปใช้ในการส่งเสริมการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่นเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในนักเรียนวัยรุ่น

48910141: MAJOR: FAMILY NURSING PRACTITIONER; M.N.S. (FAMILY NURSE
PRACTITIONER)

KEYWORDS: ADOLESCENT/ADOLESCENT SEXUAL BEHAVIOR/ FAMILY/ FAMILY-
COMMUNICATION ABOUT SEXUALITY/ BELIEFS

SIRIPORN PANUVATAKUL: EFFECT OF USING PROGRAM FOR
CHALLENGING BELIEFS OF FAMILIES WITH EARLY ADOLESCENTS ON FAMILY-
COMMUNICATION ABOUT SEXUALITY. ADVISORY COMMITTEE: WANNEE
DEOISRES. Ph.D., PIRIYA SUPASRI, M.Sc. 114 P., 2009.

The purpose of this research was to examine the effectiveness of family intervention session to challenge beliefs about sexual communication among secondary school students and their parents on the frequency of parent-adolescent sexual communications. The sample consisted of fifty two adolescents studying in grade 7th-9th at a secondary school in Chon Buri province and a parent of each was randomly assigned into a intervention group (n = 26 parent-adolescents dyads) and a control group (n = 26 parent-adolescents dyads). Adolescents and parents reported on the frequency of family-communication about sexuality were obtained before implementation of the intervention and 4 weeks after the intervention. The intervention group participated in a half-day family session conducted by a family nurse researcher and research assistants using the Illness Beliefs Model (Wright, & Bell, 2009) as the guidelines to challenge the constraint beliefs about sexual communication of the students and their parents. The session included a separate and joint parent-adolescents session. After the session, the intervention group families were given a book about sex education for adolescent and parent, and 2 week follow-up phone calls were made for each family regarding questions or concerns. The control group families received the same books at the posttest data collection. Data were analyzed by descriptive statistical analysis through SPSS for Windows and paired t-test, independent t-tests analyses.

The results indicated that after intervention, adolescents and parents in the intervention families reported more frequent on sexual communication than control families ($t = 6.36$, sig. 1-tailed = .00 and $t = 5.74$, sig. 1-tailed = .00 respectively).

Conclusions: A family nursing session in school-based setting is effective in promoting the amount of parent-adolescent sexual communications.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
พัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นกับปัญหาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น	9
ความหมายของวัยรุ่น	9
การแบ่งระยะของวัยรุ่น.....	10
พัฒนาการทางเพศของวัยรุ่น	11
ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น.....	15
กระบวนการครอบครั้ว	18
ก่านิยมเรื่องเพศของครอบครัว.....	19
การสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว.....	20
บทบาทของครอบครัวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว	22
โปรแกรมการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว.....	26
โปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว.....	29
รูปแบบการซื้อการเจ็บป่วย.....	29

สารบัญ

	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
รูปแบบการวิจัย.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	41
การเตรียมตัวผู้วิจัย.....	41
การพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมการศึกษาวิจัย.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการวิจัย.....	49
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	49
การค้นหา เปิดเผย แยกแยะความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว.....	53
เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวภายในกลุ่ม..	55
เปรียบเทียบผลต่างคะแนนเฉลี่ยการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวระหว่าง	
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	62
5 สรุปและอภิปรายผล.....	65
สรุปผลการวิจัย.....	66
อภิปรายผลการวิจัย.....	68
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	73
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	74
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	74
รายการอ้างอิง.....	76
ภาคผนวก.....	86
ภาคผนวก ก.....	87
ภาคผนวก ข.....	94
ภาคผนวก ค.....	96
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	114

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่าง	51
2 จำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่าง	52
3 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ระหว่างผู้ปกครองกับวัยรุ่นของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง	54
4 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ระหว่างวัยรุ่นกับผู้ปกครองของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง	54
5 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ระหว่างผู้ปกครองกับวัยรุ่นของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง	55
6 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ระหว่างวัยรุ่นกับผู้ปกครองของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง	57
7 เปรียบเทียบผลต่างคะแนนเฉลี่ยการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ระหว่างผู้ปกครองกับวัยรุ่น ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	59
8 เปรียบเทียบผลต่างคะแนนเฉลี่ยการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวระหว่างวัยรุ่นกับ ผู้ปกครองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง	61
9 ความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง	62
10 ความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลอง	64

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
2 รูปแบบการวิจัย	34
3 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	37
4 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล	47

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University